

Nro. 32.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 21-dik napján 1795.
esztendőben.*

*Békességet, és hadakozást jelentő Környül-
állások.*

Bzonyosnak tartatik, hogy a' Fels. Prussiai király békességet szerzett a' Párisi Conventel. Nemtsak a' Némét Birodalombéli közönséges levelek, hanem a' Helvéciai magános tudósítások is egyenlően bizonyíttják ezen történetet. Egy Basiliai tudós lakos im' ezeket írja *April. 8-an* egy idegen tartománybéli barátjának: „Siettséggel, de nagy örömmel jelenthetem, úgymond, tenéked, hogy e' folyó hólnapnak 5-ikén, dél után 5 óra-
kor tökéletességre ment a' Prussusok és Fr. res-
publika közt való békességes és barátságos trak-
ta. Mind a' Fr. követ *Barthelemy* úr, mind,
pedig a' Berlieni udvarnak követje *S. Hardenberg*;

kezek alá irásával meg erősítették, és mind ketten közönségesen ki jelentették azt a' Basileai Magistratusnak. Noha ezen békességnek czikke-lyeit még eddig senki is ki nem tanulhatta; annyit mindazáltal tsak ugyan tudunk azok kö-zül, hogy a' Fr. republikának valóságát, és más-tól való nem függéset meg esmérte a' Berli- ni udvar; hogy a' Prussiai seregek vissz- mennek a' Prussiai státusokba; és hogy magára válalta a' Prussiai király azokért a' Német Birodalombéli fejedelmekért való közben járást, a' kik a' Fr. republikával meg akarnak békélni; hogy mind addig a' Frantzia birtok alatt fognak a' Rénusnak túlsó partyán lévő Német Birodalombéli tarto- mányok maradni, valameddig a' közönséges bé- kességnek alkalmatosságával a' köz határok szo- rossan meg nem határozthatnak; végtére, hogy minden kár pótolás nélkül, mind a' két részfől vissz- fognak a' hadi foglyok bocsátatni. — Re- ményljük, nem sokára a' Cs. K. Birodalmaknak füleiben is ez a' kedves szózat fog meg tsendül- ni: *Békesség tinéktek.*

A' Prussiai katonákon kívül, a' kik már most együtt esznek, ifznak, és társalkodnak a' Frantzia patrióta katonákkal, minden szövetséges seregek előbbi állapotokban vagynak, 's a' hol alkal- matosságot találnak, öfzve is tsapnak az ellenség- gel. Moguntzia környékén, nevezetesen a' *Lau- benheimi* töltésen, egy batteriának készítéséhez fog- ván a' Frantziák, *April.* 8-ikán egynéhány közik- be lövetett ágyú golyóbisok által széllyel szórak- tak. Azoltától fogva tsendességgel viselik ugyan magokat, hanem *Hechtsheim* és *Marienborn* közt mély sántzokat ásnak magok védelmezésére. A' töllök hozzánk által szökött katonák beszélik, hogy a' Frantzia lovasság felettébb rofzsz állapat- ban légyen, és hogy minden gyalog batalliontól egynéhány emberek küldettek ki, az ágyúk eleibe fogattatandó lovaknak és ökröknek ki rendelések- re; egyéb aránt nékiek is nagy bizodalmok va- gyon a' majdan következő békességhez.

Olasz Ország.

Az Angliai és Fr. flották közt, a' múlt holnapnak 14-ikén történt tengeri tsatáról éppen ellenkező tudósítást hirdettek ki a' Fr. nemzeti képviselők az Olasz Orzági Fr. ármádiánál. Ezen jelentésnek summája ez, hogy el foglaltak ugyan az Anglusok két Frantzia hadakozó hajót; ellenben a' Frantziák is öfzve rontottak négy Anglus hadakozó hajót, egy 74 ágyús nagy hadakozó hajót pedig el vettek, 's Tulonba bé is vitték; hogy lehetetlen volt a' Fr. flottától el maradott, és az Anglusok által el foglaltatott hajókat a' tengeri szelek miatt utól érni, és védelmezni; hogy az Anglusok is felettébb sok kárt vallottak, és tele volt a' tengernek partya az öfzve töretett Anglus hajóknak maradványaival.

Ismét az a' tudósítás jött *Génuából*, hogy a' Tuloni kikötő helybe visszament Fr. flotta erőseget vett maga mellé, és 200 transport hajókkal, 30 ezer emberből álló sereggel, és igen sok tábori ágyúkkal együtt, szélnek botosátotta vitorláját. — Kétség kívül nem sokára egymás üstökébe kapnak az Anglus és Fr. flották, 's talán ekkor is *Hotham* admirálnak fog a' hadi szerentse szolgálni, kinek hajó serege, a' *Velentzei* tudósítások szerént, újobban 8 hadakozó hajóval erősítetett meg. —

B. *Devins* Cs. K. hadi Tármester *Aprilisnek* 8-ikán váratott Majlandba, 9-ikén Boséóba tétett onnan által a' fő kvártély; minden regementek és batallionok parantsolatot kaptak a' marsirozásra, 's ezek is *Boseo* alatt fognak táborba szállani. *Majlandban* sokan nagy summába fogadtak, hogy *Augustus* hólnapjáig közönséges békeség lesz.

A' nagy hadi készületek között is meg újjúlt az a' hír, hogy a' *Turini* udvar békességes alkura lépett legyen a' Fr. Conventel, és hogy ez is majdan tökéletességre megyen.

Egy különös történet esett Turinban, a' múlt hólnapnak 26-ikán. Egy fő ember magához hivatván egy odavaló gazdag zsidót, 10000 livrát érő ezüsttel kínálta meg ötét. A' nyereséget szerető izraelita kapott az alkalmatosságon, haza futott, és tele rakván zsebjeit arannyal, ismét visszament amannak házába, 's egész nap ki maradt. Más nap reggel szorgalmatoskodván férjének hol lételén a' zsidó aszfzony, a' zsidó biróhoz ment, e' pedig a' kórmány székhez, strázsát kérvén maga mellé. El is küldetett egy Commissarius néhány katonákból álló kommandóval, a' kik környül vévén a' fő ember házat, mindenét meg vizgálták, végtére egy föld alatt való kamarára akadtak, mellynek ajtaja hasitékján gyertyát égni látak belől, 's azonnal bé törvén az ajtót, a' ház urát ott lelték, a' ki is a' zsidónak diribról darabra vágatott testét szinte egy bőrös ládába rakta, adandó alkalmatossággal kívánván onnan ki vinni, 's a' vízbe vetni. Leg ottan meg fogattatott a' gyilkos, és vasra veretetvén várja gonosz tseledetének érdemlett jutalmát.

Spanyol Ország.

Minden Spanyol ármádiánál lévő nevezetesebb hadi vezérek Madritba mentek Febr. végén, a' király parantsolattyára, holott hadi tanáts tartattatván, néhány változások történtek a' vezérek közt. *Colomera* Generál helyett, *Castel Franco* hertzeg fogja a' Navarrai ármádiát kommandérozni, *Gr Urrutia* a' Katalónia ásmádiának fő vezére, *Barcellónának* védelmezésére rendeltett az alatta való néppel; *Katalónia* napkeleti tartományainak őltalma a' nemzeti katonaságra bizott, melly most 20000 emberre szaporítatott. Ugyanannyi főből álló tartalék sereg fog fel állítani; azonközben még is nagy reménység vagyona' békességnek visszafizta szereztetéséhez. Az eddig Berlinben volt Spanyol követ *Guemez* Gróf belső ministerségre emeltetett. — A' Spanyol királyné

Febr. 10-ikén maga mulatására lovagolni ki menvén, a' lóról le esett, hanem semmi roszsz következése nem vólt ezen történetnek egészségére nézve.

Nagy Britannia.

Még most is szüntelen sürgetik az antiministeriális résznek tagjai a' Frantziákkal való békeség szerzést. — A' múlt hólnapnak 24-ikén ismét hozzászóló beszédet tartott Fox úr az alsó Parlamentomnak gyűlésében, mellyben meg mutogatta az ország segítségének kútfejeit, meg világosította azon segedelmet, mellyet várhat Anglia maga szövetségeseitől, előbeszéllette azt az utat és módot, a' melly szerént vezetett a' király, végtére az Országnek népesítéséről, Fináncziájáról, manufacturáiról, és kereskedéséről is beszélt, a' mellyek, felettébb sokat szenvedtek a' hadakozásnak kezdetétől fogva. Ez a' hadakozás, úgymod Fox úr, 70 millio font sterlingnél többet okozott minékünk, és a' közönséges adó is 3 millió font sterlingel szaporitatott. — Az Angliai portékákért, másunnan bé jött pénz 1793-ik esztendőben, 4 millió font sterlingel kevesebb vólt, mint annakelőtte esztendővel 's a' t. — Egy szóval, olly hathatós orátiót mondott ebben a' gyűlésben Fox úr N. Britániának szoros környül állásairól, és a' békességnek szükséges voltáról, hogy önnön maga Pith minister is meg vallotta, hogy soha szebb és fontossabb orátiót nem hallott a parlamentomban.

*Lengyel Ország*nak jelenvaló szomorú környülállásai Angliában is nagy szükséget okoztak, úgy annyira, hogy már most sok helyeken kartofel lisztből sütnék kenyeret. Azon 100 ezer mérő tizta búza, mellyet *Dántzighól* vártanak, ki maradt, Lengyel Országban is nagy lévén a' szükség. — *Mart.* 24-ikén azt a' jelentést tette Pith minister az alsó Parlamentomban, hogy ő a' jövő 1796-ik esztendőre egy új lotteriáról való con-

tractust tsinalt, mellyből 258000 font sterlinget fog a' Status nyerni.

Lengyel Ország.

Úgy hallatik, hogy Európának nevezetes hatalmasságai, u. m. a' Török Birodalom, a' Fr. respuklika, a' *Stokholmi* és *Koppenhágai* udvarok, sőt még mások is, nemcsak óhajtyák, hanem munkába is vették a' Lengyel republikának előbbi állapotjába való vizsgálta helyheztetését, és azt kívánnyák: 1.) Hogy térjen vizsgálta *Stanislaus Augustus* Warsóviába. 2.) Adattassanak vizsgálta a' Lengyel republikának el foglaltatott tartományai. 3.) Gyűllyenek öfzve a' Lengyel mágnások a' republikának reorganisatiójára, avagy jó talpra való állítására. 4.) Küldjenek azok a' hatalmasságok, a' mellyek részt vesznek a' Lengyel republika további megmaradásában, követeket, a' kik mind a' belső, mind a' külső tsendességnek áthatatos fundamentomra való állításának előközeiről, tanátskozzanak.

Warsóviából ezeket írják: Gr. *Suwarow* Feldmarsál, rövid napok múltván ide haggya a' várost, és ide egy óráni járó földre, *Wilanow* alatt táborba fog az alatta való néppel szállani. Minden Orosz követséghez tartozott személyek *Petersburgba* parantsoltattak menni. Oda vitettek általa' Lengyel Orzági akták és archivumok is. — Még most is szüntelen költöznek ki a' Lengyel hazájokból, rész szerént Galliciába, rész szerént pedig Móldvába, holott barátságossan fogadtatnak. — A' *Móldvai* Vajdának minden lépésére, 's nyomára szemessen vigyáztat a' fényes Porta, az a' gyanúság támadván eránta, hogy ő is egyet értsen a' *Petersburgi* udvarral, és hogy ennek markába akarja azon tartományt játtzani. A' Lengyel Országban uralkodó nagy szükségnek enyhítésére, meg engedte a' *Dantzigi* kereskedőknek a' Prussiai király, hogy elegendő búzáat és

gabonát vihessenek oda. E' nélkül valósággal éhel halásra kellett volna a' szegény Szarmatának jutni. *Mart.* 20-ik napján készített ki a' Kurlandiai Karoknak közönséges gyűlésében, a' Lengyel Ország eránt való akta, és az a' közönséges magokat le kötelező levél is, melly által hazájokat az Orosz Birodalom őltalmazása alá ajánlották; melly levélnek Pétersburgba való vitelére egy hat személyből álló Commissió rendeltetett ki.

Frantzia Ország.

A' Párisi Convent tagjainak meg változtatásáról hozott végzés rendkívül való nyughatatlanságot és érzékenységet okozott mind a' népben, mind a' Conventnek néhány meszse látó tagjaiban. *Louet* ekként kezdte beszédjét a' *Mart.* 30-ik napján tartatott gyűlésben: Tantorgó volt, *ügymond*, a' közönséges értelem 24 óra alatt, de már most ki nyilatkoztatta magát. — A' jó polgároknak homlokaikon édes reményéget olvastam, a' respublika ellenségeinek homlokaikon pedig a' sértegető örömet. Képződéseitektől a' a' józan okossághoz vízfza hivlak titeket; e' fogja tinéktek meg mondani, hogy a' nép jussainak vízfza adására is meg kell válafztani az időnek azt a' tzikkelyét, a' mellyben lehet ezen emberi jussainak gyümöltseivel élni. Hátugyan most vagyon e' az az idő, a' midön a' leg buzgóbb patrióták az országnak határain túl viaskodnak, a' midön annyi ezeren ülnek a' tömlötzőkben? Esküvéssel köteleztétek magatokat, hogy valameddig békesség nem léfzen, addig el nem távoztok mostani ör álló helyetekről; hogyha önként meg nem tartandjátok esküvésteket, a' nép fog titeteiket annak tellyesítésére kénfzeríteni, azt fogja nektek mondani, hogy ötet ellenségei dühösségére akarjátok hagyni. — Jelen vagyon az idő, kedves társaim, kaptsoollyátok öfzve magatokat; mondjátok meg a' népnek, hogy ti hivek lévén tett esküvés-

tekhez, mind addig el nem fogjátok mostani örálló helyeiteket hagyni, valameddig a' republikát állandó fundamentomra nem állíttjátok. — Azt kívánom, hogy az új Convent öszve hivatásáról való végzésteket húzzátok vissza. „

Egyenlő értelemben vólt *Louette* *Pollet*, és így szólott: „Az a' rendkívül való öröm, melylyel fogadtátok ezen végzést, ditsösségre szolgál; ki nyilatkoztattátok az által, hogy ti mindenkor készek vagytok a' reátok bizatott nép jussainak vissza adására. Hanem mostan a' józan okosság reguláit kell követnünk, ezek pedig azt mondják tinéktek, hogy ettől a' sínór mértéktől függ Frantzia Országának egynéhány századbéli bódogsága. A' Convent változásának újabb revolutió lenne a' következése, e' pedig mindeneket fel forgatna. — Nem elég tsak jól mivelni; hanem annak rendes idejében, okossággal kell ahoz fogni. „

Chenier kemény beszédekkel illette a' Conventet, így szólván: Köröskörül nézek, úgy mond, 's úgy találom, hogy kötelesek vagytok a' gonofzságnak meg büntetésére, a' nyomorúságoknak meg kissebbítésére, a' constitúciónak talpra való állítására, és egy ditsösséges békességnek szerzésére. Bé töltöttétek e' mind ezeket? Épen nem, másokra akarjátok e' azt hagyni, a' mit tinéktek kellene végbe vinni? — Hát ugyan gyalázattal akartok e' familiáitokhoz vissza térni, 's meghalni? Eleve látom azokat a' Convent meg újításából származandó szomorú következeseket — Nem hiszitek é, hogy meg gyözetett ellenségeitek frisz bizodalmat fognak abból magoknak tsinálni? hogy újabb sebeket fognak pénzeik által a' republikának testén ejteni? Kérlek benneteket, azoknak a' respublika vitézeinek, a' kik véreikkel festették meg határainkat, azoknak a' hivatalbéli társainknak nevekben, a' kiknek vérek a' szabadságért az öldöklő alkotmányon ki ontatott, maradjatok továbbá is ör álló helyeiteken — ne hagyj

gyátok azt el gyalázatossan azon fzezpillantásban, a' mellyben mindenek álhatatosságra intenek bennünket. "

Cambaceres ekként szóllította meg a' Conventet: Bé tellyesítettük é, *úgymond*, a' reánk bízott hivatalt? Elegendő kezességet nyújtott é a' constitúciónális akta arra, hogy a' népet meg fogja az új revolutiótól védelmezni? Épen nem! igazgatásbéli változást kíván a' nemzet, ennek pedig mozdúlhatatlan olzlopainak kell lenni. — Hogyha el hagyjátok mostanī örálló helyeiteket, minekelotte a' nép bóldogságának kút fejeit elotte fel nyitnátok, olly terhet fogtok az utánnatok következő nemzeti képviselőkre hagyni, mellyből szükségesképen új revolutiónak kell származni. A' föld mivelés mesterségének, és kereskedésnek vizsza szerzésére még semmit nem miveltek; a' belső tsendességnek, és constitúciónak fel állítására törvényeket kell szabni, ezt pedig nem olly könnyen, nem is egy 12 személyből álló Commissió által lehet végbe vinni, kiváltképen, hogyha a' constitúciónak egyik tzikkelyét a' másik után jól meg akarja vizgálni, és meg hányni's vetni. „ — *Jeambon Sz. André* egy értelemben volt *Cambaceressel*, és szükségesnek lenni ítélte a' végre hajtó tanátsnak fel állítását, mivel, *úgymond* ő, a' miolta ez el törültetett, azóltától fogva sok gonofzok környékeztek még a' respublikát. — Igen veszedelmes dolog minden hatalmat egyetlen egy kéznek által adni.

Az eddig elő számlált serkentő okok annak meg határozására bírták a' Conventet, hogy továbbá is meg maradjék maga ör álló helyén, és még most még tsak emlékezet se legyék annak meg újíttatásáról; hogy egy hat személyből álló Commissió rendeltessék a' constitúcióna szükséges törvényeknek el készítésére; és hogy ezen commissió 20 napok alatt mutassa meg azt az útat és módot, a' melly szerént folyamatban lehessen a' constitútiót vinni.

Mind ezeknek végződése után arról tétetet a' köz Jóra ügyellő Commissió jelentést, hogy 40 *Chouans* tisztek, 's 400 *Chouansok* tértenek légyen vizsgálva a' republikának kebelébe, és hogy 600-an vezérjeikkel együtt *Rennesbe* menvén, *Mar-* 17-ikén le rakták fegyvereiket.

Nem hiszem, hogy a' Fr. revolucionának kezdetétől fogva nagyobb lárma és zúrzavar lett volna Párisban, mint e' folyó hólnapnak két első napjain. Minden úttzak tömve voltak zenebonászkodó emberekkel, férfiak aszszonyok, iffjak vének, tsuportónként futkostak imide amoda, 's végtére a' Convent gyűllésének palotájára rohanván el taszigálták a' strázsákat, gyalázatos szókkal illették a' nemzeti képviselőket, kenyeret kértek, a' constitucionának meg állítását kívántak, ditsérlék a' múlt Májusnak utolsó napján történt dolgokat, otsárlották a' Juliusnak 27-ikén végbe menteket, egy szóval a' velek együvé elegyedett Jakobinusok erőt venni látattak a' mértékletes Conventen. Egy bátor ember a' bé tódúlt sokaság közül ki válakozván ekképen szóllott; „Imé látványatok a' 14. *Juliusi*, a' 10-ik *Augustusi*, és 31-ik *Májusi* férfiakat — ideje vagyon, hogy a' nép meg szabadúljon a' gazdagoknak járma alól; ideje, hogy az igaz Pátrióták fel emeljék fejeiket, és ki szabaditassanak a' záros tömlöztökből; ideje, hogy tsendesség és bövség uralkodjon közöttünk.

Egymás szószolló, a' maga örálló helyén való maradásra, az uzsorásoknak meg büntetésére, az első requisitió alatt lévő ifjúságnak táborba való küldetésére, az 1794-ik esztendei constitucionának organizálására, és a' tömlöztzre hányatott pátriótáknak szabadon való botsátatásokra intete a' Conventet. Erre azt válaszolta az Előülő, hogy mivel lehetetlenség volna ennyi embereknek jelenlétekben tanátskozni, mennyenek ki a' gyűllés palotájából. Ekkor felettébb sok aszszony rohanván oda bé, olly nagy lárma történt, hogy

még csak szót sem lehetett hallani. Hijába kérte és intette őket az előülő a' palotából való kimenetelre, hogyha ezer ki ment is, 2 ezer ment helyekre vizsgálja, úgyhogy, nem tanáts háznak, hanem hal és zöldség áruló piatznak vélted volna lenni a' Convent palotáját. Estéli 7 órakor szünt meg a' lárma, apródonként ki ment a' nép a' gyűllés házából, meg tsendesedett a' Convent, és arról kezdett tanátskozni, mitsoda eszközök által lehetne a' gonosz Jakobinusoknak fel tételeket hijába valókká tenni. Végtére azt végzette, hogy az eleség meg szaporítására, és a' tsendességnek helyre állítására szükséges eszközökről gondolkozzék a' köz bátorságra ügyelő Commissió, keresse ki a' történt zenebonának indítóit, 's adja által a' Párisi osztály criminále fórumjának. Ugyan akkor azt is végzette a' Convent, hogy *Barrere*, *Collet*, és *Billaud* vettessenek ki a' republikának kebeléből, *Chales*, *Chondieu*, és *Leonhard Bourdon* nemzeti képviselők fogatassanak meg, 's vitettesenek a' *Pikárdiai* tartományban lévő *Hami* várba rabságra.

A' *Tulonban* lévő nemzeti képviselők illetén tudósítást küldöttek a' Frantzia és Angliai flották közt, múlt hólnapnak 14-ikén történt tenge'ri tsatáról: a' *Berwik* nevű Anglus hajó kikötő helyiünkbe jött, melly *St. Fiorentzóból Livornóba* akarván menni, eskadrénkal öszve találkozott, 's el fogattatott. Ellenben mi is két hadakozó hajóinkat vesztettük el, úgymint a' *Ca-irat* és *Censeurt*. Az *Antifoederalista* és *Timoleon* nevű hajóink eléggé igyekeztenek amazoknak meg tartásában, de mivel e' négy hajóink ellen nyóltz Anglus hajók hadakoztak, lehetetlen vólt azokat az ellenség kezétől meg menteni. El vesztett hajóink helyett más két hajók ragaszkodtak a' flottához.

B é c s.

A' Szombathelyi F. T. Kaptalanban következendő változások történtek: Néhai *Csödi Pál*

nagy Prépost helyett, Fő Tiszt. Rákosi Boros István Urat, azon Kaptalannak nagy érdemű Kanonkját, és Lectorját tette Fels. Urunk nagy Prépostá. *Lectorságra* lépett F. T. *Dugovits János* Kanonok és Kántor úr; *Kántorságra* F. T. *Nagy József* Kanonok és Kustos Úr — *Kustósságra* F. T. *Eölbey János Nepomok* Kanonok Úr — *Papóczi* Priorrá és Kanonokká lett T. *Godány János*, ennekölte Sárovari All-Esperest és Parochus úr. — Utólsó Kanonikussá tétetett T. *Szabó Imre* Körmeni Plébánus Úr.

Elegyes Történetek.

A' Párisi Conventnek Szerentséjére, jelenvölt *Pichegru* Generál, az *Aprilisnek* 2-ik napján történt nagy zenebonában, és háromszor forgott veszedelemben, de mindenkor nagy bátorságot mutatván, tsupán tekintete által is meg rettentette a' Convent ellenségeit, más nap ő is meg jelenvén a' Convent gyűlésében atyafisagos tsókokat nyert az előültől. Néhányan azt kívánták, hogy továbbá is Párisban maradjon; de mivel már letsendesítetett a' *Jakobinusok* által indítatott zenebonának forgó szele, szükségesebnek íteltetett a' *Rénusi* armádiához való menetele, mind ott való mulatása. A' köz Jóra ügyelő *Commissió*nak tagjai négyvel szaporitattak, úgyhogy már most 16-an vagynak. — A' külső országi követeknek számokra egy különös kar készitetett a' Convent palotájában. — *Brüszfel* környékén tenkelyből süttöt kenyérrel élnek a' lakosok, a' gabonának és búzának szzüksége miatt. — Párisban minden harangok le szedettek a' tornyokból, ne hogy lármát üssenek a' zenebonások. Egyedül a' nemzet palotájának tornyában maradott meg a' harang. — *Egy Filipponezu* igen híres festő, rajzoló, rézmettző, és hamis assignáta tsináló, a' múlt hólnapnak 20-ikán halálra íteltetett hatod magával együtt. —

A' *Svéviai* kerület 50 ezer tallért ajándékozott a' Rénus mellett táborozó Cs. K. ármádiának táplálására. — A' *Biponti* uralkodó hertzeg *Manheimban* meg halálozott, *Aprilisnek* 1-ső napján, életének 49-ik esztendejében. Helyette *Maximilián* József *Biponti* hertzeg fog uralkodni. — Angliában is nagy szükség uralkodik a' kenyérnek nem léte miatt. — *Warsóviában* mind Austriakus mind Prussus verbunkosok vagynak, és, mivel ott is nagy szükség vagyon, számos iffiúság vesz nálok szolgálatot. A' *Bambergi* hertzegi püspökségre B. *Busek* *Kristóf Ferentz* tudós *Bambergi* kanonok választatott, *Aprilisnek* 7-én. *Berlinben* ismét meg újjúlt az a' hír, hogy a' *Hollandiai* helytartó egész familiájával együtt oda fog menni. — Ki tudja, ha a' *Frantziáknak* *Hollandiából* való kimenetelek után, nem fog é bé sétálni a' *Prussusokkal* együtt *Hágába*. — A' *Stokholmi* királyi Akadémia, mellyet a' meg holt király állított fel, a' mostan uralkodó ifjú király által fel-függesztetett. — A' *Hollandiai* kikötő helyekben 208 kereskedő hajók vagynak, úgymint 51 *Anglus*, hat *Amérikánus*, 10 *Spanyól*, két *Svekus*; 129 *Hollandus*, és 21 ollyatén hajók, a' mellyek meg jobbitatnak.

T u d ó s í t á s.

A' *Maros Vásárhelyi* Ref. Collégiom néhai egyik Professorának, az 1772-ben *Ultrajectumban* ki botosított hallotti versei (*Carmina Exequialia et alia. Trajecti Bat. 1772.*) által jó deákságáról esméretes, és a' hazai szép tudományoknak kárával igen hamar meg holt *Kovácsnai Sándornak* maradott kéz irásban a' több nyomtatatlan munkái között, a' *Cicero kötelességekről* írt munkájának egy fő rendbéli Tudósnak ösztönözésére tett fordítása is 3 könyvekben (*Cicero de Officiis*). A' melly munkát hafznosnak lehet tartani.

1.) Az ifjúságra nézve; ha ki az ifjak közzül magát a' magyar nyelvből deákra, vagy ebből

magyarrá való fordítás által, akármielylek nyelvben a' kettő közzül gyakorolni, 's jó ízt és magának tökéletességet akar szerezni.

2.) Az akadémiái és oskolabéli Tanítókra nézve; hogy a' Philosophiában 's Törvényben előforduló szóknek és ki tételeknek igaz magyar neveivel, és az arra szolgáló ki fejtésekkel megismerkedjenek.

3.) A' Magyar Deákságnak (Litteraturának) minden felső gyámolaira, és barátaira nézve; a' jó magyarság a' jó fordítások által kétség kívül gyarapodván.

4.) Mind azokra nézve, kik a' *Piatzos* úgy nevezett Classikus írókat szeretik, mellyeknek kétség kívül *Cicero* az apjuk.

5.) A' szép nemre nézve, melly a' deák nyelvben jártos nem lévén, örömet olvasná a' régi nevezetes írókat a' jó íznek ki pallérozása végett.

6.) Ha azért minden pallérozott nemzeteknek példájokkal meg nem tsalatom, mellyek közül mindenik', a' *Piatzos* régi írókat, mint a' jó iz mestereit az ő hazai földébe által plántálta; ha különösen Német Ország példája meg nem tsal, a' hol a' híres *Garve* előtt is a' *Cicero* kötelességeit többen fordították; a' *Garve* jeles fordítása pedig már egynéhány versen ki adatott; és ha a' mai idő szükségeinek meg gondolása az útból félre nem viszen, mellyben minél többen vagnak, kik tsak igasságaikról (jussaikról) gondolkoznak, annál szükségesebb, hogy kötelességekre is mindig gyakrabban, mind hathatósabban reá emlékeztessenek; úgy tartom, hogy nem vétek véle, ha a' Nemes Magyar és Erdély Országi Közönséget ezennel a' nevezett Munka' fordításának ki adatására leendő alá írására (subscriptiójára) meg szóllítom. —

Béts Sz. György havának 13-ikán 1795.

Lötsei Engel Christian.
Az Erdélyi Felsőleges Udvari
Cancellarián Accessista.

Ezen fenn nevezett munkának 8-ad rész formán való kiadását magamra vállaltam. A' kik szép író papirosra való nyomtatványokat akarnak szerezni, ezek neveiket 40 krajtzárokka írják alá; a' kik pedig közönséges jó papirossal elégednek meg: azoktól tsak 30 krajtzárnyi alá irás kívánatik: a' kik pedig *Erdély* Országban a' ki adó Úrnak elébbeni hírdetése szerént, melly a' N. Erdélyi Ország gyűllése' alkalmazóságával, Böjt más havának 13-dikán költ, 40 kr. elő fizettek: azoknak az első nyomtatványok különös szép író papirossan fognak küldetni. Az alá írók' (subscribensek) nevei a' Munka elein ki fognak nyomtatni, és olyan reménységben vagyok, hogy azoknak lajstroma bizonyosága léfzen, maga hazában a' nemzeti nyelvnek melly sok barátai legyenek. *Pünköst* havának végéig a' Magyar Literatura' Mivelői közzül a' következő Urak fogják fel venni az alá irást.

Magyar Országban.

Aradon, T. T. Próf. *Biró Pál* Úr.

Budán és Pesten, T. *Kováchich Márton György*, T. *Schedius Lajos* Prof. és minden könyváros Urak. — Debreczenben, a' Réf. Collégiomban *Nagy Sámuel*. — Kassán, T. *Baróti Szabó Dávid* Prof. és T. *Kovács István* Préd. — Komáromban, T. *Mindszenti Sámuel* Préd. — Győrött, *Müller Könyvkötő*. — Nagy Váradon, Próf. *Tertina Mihály* — Késmárkon, T. T. Próf. *Genersich* — Ketskémén, *Veresmarti* könyvkötő — Léván, *Lovas László* könyvkötő — Lötsén, T. T. Rector és Prof. *Liedemann Márton* — Lossontzon, F. T. *Kármán József* Superint. — Miskóltzon, *Molnár Sigmund* Könyvkötő — Pápán, Prof. *Márton István* — S. Patakon, Prof. *Bartzafalvi Szabó Dávid* — Rimaszombatban, *Ferentzi Sámuel* Könyvkötő. — Szombathelyen *Zsöldos István* könyvkötő. — Sz. Fejérvárott, *Láng Agoston* Könyvkötő — Sikló-

son, *Tóbi János* Könyvkötő — Sopronyban, **T. T. Pállya** Director, Prof. *Victoris Jónás*, és *Németh Mihály* Könyvkötő — Vátzon, Marmarosi *Gottlieb Antal* Könyvnyomtató. — Veszprimben, *Fejér János* Kereskedő — Urak.

Erdély Országban.

Kolosváratt, *Doctor Gyarmati*, és T. T. Prof. *Szatthmári Pap Mihály* — Szebenben, T. T. Prof. *Pinder János* — M. Vásárhelyen, T. T. Prof. *Zélahi Sámuel* — N. Enyeden, T. T. Prof. *Benke Mihály* — K. Fejerváron, *T. Seelmann Károly* Tanácsos — Urak.

Mind ezeknek az Uraknak fárattságok' jutalma lézen a' tizedik példa (exemplar). A' Magyar Országiai engemet, az Erdély Országiai pedig a' ki adó Urat, az alá írás iránt levelek által annak idejében tudósítani ne sajnállyák.

Posonyban Sz. György Havának 15. napján.
Weber Simon Péter Könyváros.

Eladni való Bibliotéka.

Azon köz társaság, melly a' mostanában, másod ízben köz árra botsátandó, 's különös szorgalmatossággal öszve szerzett bibliotékát (melly már egyfzer, nevezetesen ezen folyó éftendőnek első hónapjában, *Januariusnak* 20-ik napján, a' többet ígérőknek meg szerzés véget ki hirdette-tett) papirossal meg vévén, de a' pénznek nem létele miatt, a' meg határozott időre eleget nem tehetett, a' kapitális helyett, ki tudja meddig, interest ajánlván fizetni: tehát közönséges hírtétetik, hogy az említett könyvek, a' jövő *Juniushnak* 5-dik és több következő napjain, licitációra, az az, közönséges árra fognak botsátatni. A' közönséges el adás léfzen *Pesten*, a' Hatvani kapun kívül, és éppen mellette, a' Róntai király nevet viselő vendégfogadóban Nro 608. — Ezen jelentést szóról szóra azon módon iktattam be, mint kiántatott tölem.

D. D. S.